# Lesní dělník v pěstební činnosti  (kód: 41-084-E)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo zemědělství
**Skupina oborů:** Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
**Týká se povolání:** Lesní dělník
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 2

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Úklid klestu | 2 |
| Péče o sadební materiál před výsadbou a vlastní výsadba nových lesních kultur | 2 |
| Ochrana lesa | 2 |
| Ruční vyřezávání a výsek nežádoucích dřevin | 2 |
| Realizace ostatních činností lesního dělníka v pěstební činnosti | 2 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020 do: 20.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Úklid klestu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Předvést ruční snášení a ukládání klestu, popsat zásady BOZP na pracovišti | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Popsat pálení sházeného klestu s důrazem na dodržování zásad požární ochrany | Ústní ověření |
| c) Upravit pracoviště po pálení klestu po ukončení směny s ohledem na zásady požární ochrany | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Péče o sadební materiál před výsadbou a vlastní výsadba nových lesních kultur

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat zásady pro správnou přepravu a manipulaci se sadebním materiálem s ohledem na ochranu jeho kvality a životaschopnosti | Ústní ověření |
| b) Určit základní druhy lesních dřevin podle letorostů a asimilačních orgánů | Praktické předvedení |
| c) Popsat zásady BOZP na pracovišti při zakládání a výsadbě kultur | Ústní ověření |
| d) Předvést zakládání sazenic na založišti | Praktické předvedení |
| e) Předvést zakládání sazenic v porostu | Praktické předvedení |
| f) Předvést jamkovou, štěrbinovou, kopečkovou a koutovou sadbu | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Ochrana lesa

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat zásady BOZP na pracovišti při ochraně lesa a manipulaci s chemickými prostředky | Ústní ověření |
| b) Předvést ochranu proti buřeni ošlapáváním a ožínáním kultur celoplošně, v pruzích nebo ploškách - pomocí ručních nástrojů | Praktické předvedení |
| c) Provést mechanickou individuální ochranu proti zvěři oplůtkem, tubusem, ovazováním kmene a ochranu terminálu | Praktické předvedení |
| d) Předvést stavbu nebo opravu oplocenky | Praktické předvedení |
| e) Provést chemickou ochranu kultur nátěry a pomocí ručních postřikovačů a ošetření poškozených stromů, včetně přípravy postřikové směsi a nátěru podle návodu výrobce | Praktické předvedení |
| f) Předvést ruční odkornění | Praktické předvedení |
| g) Předvést a popsat chemickou asanaci ležícího dříví | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Ruční vyřezávání a výsek nežádoucích dřevin

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat zásady BOZP na pracovišti při ručním vyřezávání a výseku | Ústní ověření |
| b) Předvést ruční výřez a výsek nežádoucích dřevin a křovin | Praktické předvedení |
| c) Předvést ruční vyvětvování | Praktické předvedení |
| d) Předvést ruční prostřihávku podle zadaných kritérií | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Realizace ostatních činností lesního dělníka v pěstební činnosti

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit zásady sběru semen a plodů lesních dřevin ze země | Ústní ověření |
| b) Vysvětlit výrobu ozdobného klestu a vánočních stromků | Ústní ověření |
| c) Předvést hnojení ručním posypem, aplikátorem nebo hnojení při výsadbě | Praktické předvedení |
| d) Předvést vyčištění příkopu a svodnice | Praktické předvedení |
| e) Předvést čištění, asanaci a běžnou údržbu a opravu mysliveckého zařízení | Praktické předvedení |
| f) Popsat zdravotně nezávadné uložení a manipulaci s krmivem pro zvěř a jeho doplňky, zamezující jejich znehodnocení | Ústní ověření |
| g) Popsat čištění a údržbu loveckého chodníku | Ústní ověření |
| h) Vyjmenovat hlavní zásady bezpečnosti při činnosti honce a popsat manipulaci s ulovenou zvěří | Ústní ověření |
| i) Předvést běžnou údržbu a opravu lesnického nářadí | Praktické předvedení |
| j) Vyplnit pracovní výkazy | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.
Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP: https://www.nsp.cz/jednotka-prace/lesni-delnik).

Uchazeč je povinen být vybaven předepsanými osobními ochrannými pracovními pomůckami (OOPP) podle Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

U kompetence "Péče o sadební materiál před výsadbou a vlastní výsadba nových lesních kultur" v kritériu b) jsou předmětem poznávání následující dřeviny (letorosty, asimilační orgány):
jehličnaté: smrk, jedle, douglaska, borovice, vejmutovka, modřín
listnaté: dub, buk, habr, javor, jasan, jilm, akát, bříza, jeřáb, třešeň, lípa, olše, topol.
V kritériu d) se založištěm rozumí prostor určený k vícedennímu zakládání sazenic. Je potřeba založit minimálně 500 ks prostokořenných sazenic.
V kritériu e) předvede uchazeč krátkodobé založení sazenic v porostu, zpravidla na jednu pracovní směnu. Je potřeba založit minimálně 300 ks prostokořenných sazenic.
V kritériu f) uchazeč předvede výsadbu minimálně 5 sazenic jamkovou, 10 štěrbinovou, 5 kopečkovou a 5 koutovou sadbou.

U kompetence "Ochrana lesa" v kritériu b) uchazeč předvede ochranu pomocí ručních nástrojů minimálně na ploše 10 $m^{2}$.
V kritériu d) předvede uchazeč stavbu nebo opravu jednoho pole oplocenky.
V kritériu e) provede uchazeč nátěr minimálně 10 ks, postřik minimálně na ploše 1 aru a ošetření 5 poškozených stromů.
V kritériu f) uchazeč předvede odkornění minimálně jednoho kmene o délce minimálně 4 m.
V kritériu g) uchazeč předvede chemickou asanaci minimálně 3 kmenů.

U kompetence Ruční vyřezávání a výsek nežádoucích dřevin, v kritériu b) uchazeč předvede výřez nežádoucích dřevin a křovin dle zadání zkoušejícího po dobu nejméně 5 minut.

U kompetence "Realizace ostatních činností lesního dělníka v pěstební činnosti" v kritériu d) předvede uchazeč vyčištění příkopu v délce 5 až 10 metrů a vyčištění jedné svodnice.
V kritériu e) se mysliveckým zařízením rozumí krmná zařízení, posedy, kazatelny a odchytová zařízení.
V kritériu i) uchazeč převede ošetření použitého nářadí (sekeromotyka, rýč, motyka, sazeč, lopata, kartáč, srp, mačeta, kosa, odkorňovač, obracák, ruční pila) a výměnu násady motyky.

Zkouška proběhne ve dvou částech, a to v praktické a teoretické. Teoretickou i praktickou část je nutné absolvovat v lesním porostu a pracovišti s přiměřeným technickým zázemím (dílna, přístřešek apod.), kde je možné ověřit uvedené znalosti a dovednosti při údržbě a drobných opravách lesnického nářadí. Při ověřování splnění kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, jakož i ke kvalitě, časovému hledisku zvládání předváděných operací a dodržování platných norem a legislativních požadavků. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště.

## Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

## Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oborech zaměřených na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti pěstební činnosti a ochrany lesa.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oborech zaměřených na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti pěstební činnosti a ochrany lesa.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti pěstební činnosti a ochrany lesa.
d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti pěstební činnosti a ochrany lesa nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku vyučujícího práci v pěstební činnosti a ochraně lesa.
e) Profesní kvalifikace 41-084-E Lesní dělník v pěstební činnosti nebo profesní kvalifikace vyšší kvalifikační úrovně v oblasti pěstební činnosti (41- 093-H Mechanizátor pro pěstební činnost nebo 41-055-M Lesní technik lesník pro pěstební činnost) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti pěstební činnosti a ochrany lesa.

U všech uvedených variant je požadována odborná způsobilost 3. stupně pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin podle zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- lesní porost a pracoviště s dílnou, umožňující rozsahem a strukturou provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro danou činnost
- lékárnička
- ochranné pomůcky pro práci s konkrétními chemickými prostředky - rukavice, rouška, respirátor, ochranné brýle či štít, gumová zástěra, apod.
- letorosty a asimilační orgány k určování lesnicky významných dřevin
- sazenice na založení - 500 ks
- ruční lesnické nářadí a pomůcky používané v pěstební činnosti a ochraně lesa (sekeromotyka, rýč, motyka, sazeč, lopata, kartáč, srp, mačeta, kosa, odkorňovač, obracák, ruční pila)
- hnojivo a aplikátor na hnojivo
- individuální ochrany - oplůtek, tubus a materiál k ovázání kmene
- nátěry
- přípravky na ochranu lesa
- nádoby a odměrky na přípravu postřikové jíchy
- materiál na stavbu oplocenek
- návody na použití
- pracovní výkazy, psací potřeby

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda), umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Hanušovická lesní, a. s.
Hradecká lesní a dřevařská společnost, a. s.
Ing. Milan Hron
Lesy Jedlí, s. r. o.
Střední škola hospodářská a lesnická, příspěvková organizace, Frýdlant, pracoviště Hejnice
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství
Lesní společnost Broumov holding, a. s.